

Sisällys

Alkusanat	5
-----------------	---

I Kasvattajana muuttuvassa maailmassa

Matti Rimpelä

Kasvatuskaaoksesta yhteiseen ymmärrykseen	17
Kasvatuksen ammattilaisten erityinen tehtävä	19
Lapsen kehittyminen aikuiseksi	21
Kriittiset vaiheet lapsen kehityksessä	25
Kehitysyhteisöt	27
Kasvatuskumppanuus	31
Hyvinvointioppiminen	33
Hyvinvointiosaaminen	35
Tutkimukseen perustuva kasvatusosaaminen	43
Kasvatus kehitysyhteisöjen yhteisenä tehtävänä	45

Anna-Liisa Lämsä

Mistä kasvatuskumppanuudessa on kyse?	49
Kasvuympäristöjen ja niiden yhteistoiminnan vahvistaminen	50
Toisiaan täydentävät tehtävät	53
Mitä kasvatuskumppanuus edellyttää opettajalta?	56
Kasvatuskumppanuus ennalta ehkäisevän työn muotona	60
Eväitä yhdessä kasvamisen matkalle	63
Koulukummit, -mummit ja -vaarit yhteisöllisyyttä lisäämässä	68

II Kasvatuskumppanuuden rakentaminen

Terhi Karhuniemi

Kodin ja koulun välinen viestintä	71
Periaatteita ja lähtökohtia	72
Yhteistyön herkkysaika.....	73
Monenlaisia perheitä ja taustoja	74
Koulu aktiivisena ja aloitteellisena toimijana.....	75
Viestinnän pelisäännöt ja rakenteet	77
Viestinnän sisällöt.....	78
Huoltajien osallistaminen	80
Työnjako valtion, kunnan ja koulun välillä.....	82
Valtion viestintätehtävät	82
Kunnan viestintätehtävät.....	83
Koulun viestintätehtävät.....	86
Luokan viestinnän järjestäminen	90
Oppilasta koskevien asioiden viestintä.....	90
Oppilashuolto: henkilötietojen salassapito ja käsittely sekä tiedonanto.....	91

Terhi Karhuniemi

Tiivistelmä: Huoltajan, rehtorin ja opettajan roolit ja vastualueet	95
--	----

Terhi Karhuniemi

Yhteistyön muodot ja viestinnän välineet	105
Vanhempainillat	106
Avoimien ovien päivät ja muut tapahtumat	111
Vanhempainyhdistysten ja luokkatoimikuntien toiminta	113
Vanhempainvartit.....	115
Tiedotteet.....	118

Kohderyhmän huomioiminen.....	118
Lukuvuosi-, kuukausi- ja viikkotiedote	119
Sähköiset välineet.....	123
Wilma	123
Puhelin	127
Internetsivut	128
Sosiaalinen media.....	131

Anna-Liisa Lämsä ja Terhi Karhuniemi

Erityisen tuen järjestäminen	135
Rakentava keskusteluilmapiiri	138
Huoltajien kuuleminen	138
HOJKS.....	140

Terhi Karhuniemi

Viestintä huoltajille kriisi- ja erityistilanteissa	145
Viestinnän johtaminen.....	147
Kriisiviestinnän tavoitteet, keinot ja välineet.....	148
Median huomioiminen	150
Tiedotusta vaativia erityistilanteita ja tiedotemalleja.....	151

Anna-Liisa Lämsä ja Terhi Karhuniemi

Haastavan vanhemman kohtaaminen	163
Vaikeiden asioiden puheeksi ottaminen.....	164
Lähtökohtana lapsen etu	167
Miten valmistautua haastavaan tilanteeseen?.....	169
Suuttuneen ihmisen kohtaaminen	171
Haasteellisen asian ratkominen puhelimitse	175
Kirjallinen viestintä haastavissa tilanteissa.....	176
Opettajan tukeminen haasteellisessa tilanteessa	178
Tulevaisuusmuistelu haasteellisen tilanteen ratkaisumenetelmänä... ..	179

III Kokemuksia ja näkemyksiä perheiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä

Henna Ijäs

Muropakettimaisteri ja monsterivanhemmat – kertomuksia kompastelevasta kasvatuskumppanuudesta.....	183
Ongelmatilanteet kotien kanssa tehtävässä yhteistyössä.....	184
Yhteistyön pelimerkit.....	187
Opettajan ammatillinen kasvu	190

Anna-Liisa Lämsä

Perheiden kohtaaminen koulun arjessa.....	193
Yhteistyöstä kieltäytyvät vanhemmat.....	194
Vanhempi oman lapsensa asiantuntijana.....	197
Myös nuori tarvitsee vanhempien tukea.....	201
Yhteistyökumppanina sijaisperhe.....	203
Kasvatus vanhempien ja ammattilaisten yhteisenä tehtävänä.....	207

Henna Ijäs

Iloa ja eloa kodin ja koulun yhteistyöhön.....	211
Oppilaan kodin ja vanhempien asiantuntijuuden kunnioittaminen..	212
Yhteistyön edellytykset	213
Vanhempainillat uusiksi	216
Kasvatuskumppanuus voimavarana	218

Miira Arminen, Jenni Helenius, Niina Lång ja Tuija Metso

Reissuvihkosta dialogiin	223
Kodin ja koulun yhteistyö oppilaan näkökulmasta	224
Vanhempien osallisuus koulun arjessa.....	229
Vanhempainiltoihin ja -vartteihin osallistuminen	229
Yhteistyöhön kuluva aika ja vaiva	230
Yhteisöllinen huolehtiminen	231
Toiveet koulua kohtaan	233
Yhteistyötä tukeva toimintakulttuuri	234
Yhteistyön johtaminen.....	235
Kokonaisvaltainen suunnittelu	235
Vuorovaikutus arjen kohtaamisissa	239
Hyvien käytäntöjen jakaminen	240
Yhteinen työ oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi	241
Kolmikantakeskustelut, vanhempainillat ja yhteiset teemapäivät	242
Kasvatuskumppanuudelle ei ole yhtä ainoaa toteutustapaa	243

Tiina Tervaskanto-Mäentausta ja Ulla-Majja Seppänen

Nuorten ja perheiden ääni yhteistyön lähtökohtana	245
Terve, tulevaisuus! -toimintamalli.....	246
Hello Future -terveysprojekti	248
Learning Cafe -vanhempainillat	253
Koko kunta verkostoituu	256
Mahdollisuus tarkastella asioita nuoren näkökulmasta	260

Lähteet	263
----------------------	-----

Kirjoittajat	269
---------------------------	-----